

ขอสงวนเอกสาร
เกี่ยวกับรายงานของทีปรีกษาสินเชื่อระยะยาวของ ชกส.

๑. การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับว่าด้วยการใหญ่เงิน

ตามข้อบังคับว่าด้วยการใหญ่เงินของ ชกส. ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบันแบ่งประเภทเงินกู้ตามระยะเวลา คือ เงินระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว ในรายงานของทีปรีกษาสินเชื่อเสนอแนะที่สำคัญประการหนึ่งว่า แทนที่ข้อบังคับซึ่งแบ่งประเภทเงินกู้ตามระยะเวลา ธนาคารพึงวางข้อบังคับขึ้นใหม่ว่าด้วยการใหญ่เงินตามความมุ่งหมาย เป็นเรื่อง ๆ ไป ทำนองตัวอย่างใน Appendix 1, 2 และ 3 แนบท้ายรายงาน ข้อบังคับเหล่านี้กำหนด รายละเอียดว่าด้วยการใหญ่เงินเพื่อการซื้อที่ดินสำหรับเกษตรกร ผู้ไม่มีที่ดิน, เงินเพื่อการซื้อที่ดินเพิ่มเติม, เงินเพื่อการพัฒนางานเกษตร, เงินเพื่อการชำระหนี้สินเดิม, เงินเพื่อการประมง ฯลฯ ทั้งนี้ธนาคารพึงวางข้อบังคับ รายละเอียดสำหรับความมุ่งหมายอื่น ๆ อีกด้วย อนึ่ง ธนาคารพึงวางข้อบังคับการใหญ่เงินแก่เกษตรกรประเภทต่าง ๆ เช่น ผู้เลี้ยงเป็ดไก่ ผู้เลี้ยงหมู ผู้ทำสวนผลไม้ ผู้ทำสวนยาง เป็นต้น ทั้งนี้โดยวางรายละเอียดแยกเป็นรายประเภท (รายงานหน้า ๓๓ และ ๓๔)

การที่ข้อบังคับปัจจุบันของ ชกส. แบ่งประเภทเงินกู้ตามระยะเวลา เป็นระยะสั้น ปานกลาง และยาว นั้นคำนึงตามแบบแผนของประเทศซึ่งมีงานสินเชื่อการ เกษตรที่ก้าวหน้า เช่น สหรัฐอเมริกา อินเดีย และญี่ปุ่น แท้จริง การกำหนดเป็นเงินระยะสั้น ปานกลาง หรือยาว ก็ถือตามความมุ่งหมายของเงินกู้ นั้น ๆ เอง ตามข้อบังคับปัจจุบัน เงินกู้แต่ละประเภทมีค่าชี้แจงและรายการความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ไว้โดยครบถ้วน เช่นตาม ข้อบังคับฉบับที่ ๗ ข้อ ๑๓ (๑) " เงินระยะสั้น ได้แก่เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการ เกษตรสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น (ก) ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูและโรคพืช อาหารสัตว์ ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าจ้าง เกี่ยวกับการเกษตร ฯลฯ (ข) ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูป และขายผลิตผลการเกษตร (ค) ค่าเช่า เกี่ยวกับการเกษตร (ง) ค่าภาษีอากร เกี่ยวกับการเกษตร (จ) ค่าบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร และ (ฉ) ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น" ตามข้อบังคับฉบับที่ ๗ ข้อ (๒) ชี้แจงไว้ว่า " เงินระยะปานกลาง ได้แก่เงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การ เกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น (ก) บุกเบิกหรือจัดทำที่ดินใหม่ในการ เกษตรได้ หรือซื้อที่ดินการ เกษตร (ข) สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คัน คูน้ำ ประตูกั้นน้ำ หรืองานบำรุงที่ดินอย่างอื่น (ค) ทำสวน ฯลฯ" ส่วนเงินระยะยาวเพื่อการ เกษตร ก็มีค่าชี้แจงและรายการความมุ่งหมายไว้ในข้อบังคับฉบับที่ ๒๕ ข้อ ๑๕ ครบถ้วนอยู่แล้ว

เมื่อจำเป็นหรือสมควรที่ธนาคารจะให้คำชี้แจงเพิ่มเติมสำหรับเงินกู้รายการใดเพื่อเป็นแนวพิจารณาของสาขา ก็สะดวกที่ธนาคารจะออกหนังสือเวียนชี้แจงเพิ่มเติมเป็นคราว ๆ ไปให้สาขา

ส่วนการมอบอำนาจของผู้จัดการธนาคารให้ผู้จัดการสาขาหรือหัวหน้าฝ่ายเงินกู้เพียงใด ธนาคารยอมทำได้โดยกำหนดเพิ่มเติมขึ้นในข้อบังคับฉบับที่ ๖

ขอเสนอแนะของที่ปรึกษาในเรื่องการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับที่ว่ามานี้ ตามความเห็นส่วนตัว ผมยังสงสัยว่าจะมีผลดีเกิดขึ้นพอคุ้มกับกับความยุ่งวุ่นวายในการ เปลี่ยนแปลงหรือไม่ ทั้งนี้แล้วแต่ธนาคารจะพิจารณา เห็นสมควร ผมเพียงแต่ เสนอข้อสังเกตเล็กน้อยบางประการ เพื่อประกอบการพิจารณา

๒. การยกเลิกการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ำ

ที่ปรึกษา เสนอแนะให้ยกเลิกข้อกำหนดตามข้อบังคับปัจจุบันที่ให้ เกษตรกรขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ำก่อนจึงจะกู้เงินจากธนาคารได้ (รายงานหน้า ๓๒ กับ Appendix 1, 2 และ 3)

ผมขอชี้แจงความจำเป็นต้องมีข้อกำหนดดังกล่าวไว้ ดังนี้

ตามพระราชบัญญัติธนาคาร เพื่อการ เกษตร และสหกรณ์การ เกษตร พ.ศ.๒๕๐๕ ม.๕ และ ม.๑๐(๑) ธกส.จะให้กู้เงินได้เฉพาะแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การ เกษตร เท่านั้น ในส่วนกลุ่มเกษตรกร มีการจดทะเบียนตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๐ และ ๑๕๑ ในส่วนสหกรณ์การ เกษตร ก็มีการจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์เป็นหลักฐานอยู่ แต่สำหรับ เกษตรกร ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนที่จะพิสูจน์ว่าคนใดเป็น เกษตรกร ธกส.จึงกำหนดทางปฏิบัติไว้ว่า ผู้จะขอกู้เงินธนาคารต้องสมัครขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ำธนาคารก่อน พนักงานสินเชื่อของธนาคารจะออกไปสอบสวนผู้สมัครนั้นถึงที่บ้านและนาไร่ เพื่อรู้ว่าประกอบอาชีพการ เกษตร เพียงใด ทั้งนี้รวมถึงการสอบหลักฐานการ ถือครองที่ดินการ เกษตร ทรัพย์สินการ เกษตร การผลิตทางเกษตร รายได้ ค่าใช้จ่าย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อผู้จัดการสาขาของธนาคารพิจารณาเห็นว่าผู้สมัครประกอบอาชีพการ เกษตร เป็นหลัก และมีลักษณะถูกต้องตามข้อบังคับ จึงรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ำประจำสาขาไว้ เมื่อเกษตรกรใดขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ำแล้ว จะขอกู้เงินตามข้อบังคับใดตลอดไปในเมื่อมีความต้องการ เกี่ยวกับอาชีพการ เกษตร ของตน แต่ละสาขาของธนาคารรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ไว้เป็นรายคน ตรวจสอบได้โดยตลอด ธนาคารจึงให้พนักงานตรวจการตรวจควรวางการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ำนั้นถูกต้องสมควร ตามข้อบังคับของธนาคาร เช่น ฉบับที่ ๗ ข้อ ๓ กำหนดไว้ว่า ผู้ที่จะขอกู้เงินตามข้อบังคับนี้ใด ต้องเป็นผู้ซึ่งธนาคารรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ำประจำสาขา เท่านั้น การวางข้อกำหนดดังกล่าวเพื่อประโยชน์ต่อไปนี้

(๑) เพื่อสละคดีให้มีการใหญ่เงินของธนาคารแกมมีไซ เกษตรกร เช่น พอลคา หรือผู้ประกอบอาชีพอื่น
ซึ่งอยู่นอกขอบวัตถุประสงค์ของธนาคาร ถ้ามีการตีไม่ถูกต้อง เกิดขึ้นก็มีทางจับผิดและระงับใกองาย

(๒) หากมีการกล่าวร้ายขึ้นว่า ธนาคารใหญ่เงินแกมมีไซ เกษตรกร ธนาคารก็มีหลักฐานพิสูจน์ยืนยัน
ไคมั่นคง

(๓) ธนาคารมีข้อมูลครบถ้วนเป็นรายคนเพื่อสะดวกแก่การตรวจสอบและอ้างอิงในการดำเนินงานสินเชื่อ
เกี่ยวกับลูกค้านั้น ๆ ต่อไป แม้ในการบังคับคดีเอาแก่ลูกค้า ธนาคารก็รู้ว่าลูกค้านั้นมีทรัพย์สินสำคัญอย่างไรบ้าง
ส่วนการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าตามข้อบังคับฉบับที่ ๑๖ และฉบับที่ ๒๕ ก็เพื่อประโยชน์ท่านเองด้วยกัน
ตามที่ชี้แจงมานี้ ผมจึงไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะให้ยกเลิกข้อบังคับที่ว่านั้น

๓. กรณีตัวอย่าง

ผมขอชี้แจงกรณีตัวอย่างซึ่งที่ปรึกษาอ้างไว้ในรายงาน บางกรณีมีข้อน่าสงสัยในข้อเท็จจริง เช่นต่อไปนี้

(๑) ในรายงานหน้า ๒๑ และ ๒๒ ที่ปรึกษาอ้างว่า เกษตรกรรายหนึ่งเป็นลูกค้าตามข้อบังคับฉบับที่ ๗
อยู่แล้ว ต่อมาประสงค์เงินตามข้อบังคับฉบับที่ ๑๖ เพื่อชำระหนี้สินเดิม เขาต้องลาออกจากลูกค้าตามข้อบังคับ
ฉบับที่ ๗ ในการนี้ใหญ่เงินจากพอลคาในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๒๐ เพื่อชำระหนี้เงินกู้ซึ่งมีอยู่ต่อธนาคารในเวลานั้น
ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑๒ โดยเชื่อว่าตนจะได้รับเงินกู้ตามข้อบังคับฉบับที่ ๑๖ ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑๐
เมื่อได้ลาออกจากลูกค้าตามข้อบังคับฉบับที่ ๗ แล้ว เกษตรกรผู้นั้นขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าตามข้อบังคับฉบับที่ ๑๖
สาขา ชกส.ก็ได้รับขึ้นทะเบียน ครั้นเมื่อสำนักงานใหญ่พิจารณาข้อเงินตามข้อบังคับฉบับที่ ๑๖ เห็นว่าไม่ถูกต้อง
ตามข้อบังคับ จึงไม่อนุมัติเงินกู้อย่างนั้น

ในเบื้องต้นผมขอชี้แจงก่อนว่า เหตุใดในชั้นเดิมธนาคารจึงกำหนดไว้ในข้อบังคับฉบับที่ ๑๖ ข้อ ๕ ว่า
"ผู้เป็นลูกค้าประจำสาขาตามข้อบังคับฉบับที่ ๗ อยู่แล้ว จะขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขาเพื่อเงินกู้ตามข้อบังคับ
นี้(ฉบับที่ ๑๖)อีกไม่ได้" ในชั้นเดิมซึ่ง ชกส.ได้รับมอบให้ดำเนินงานเงินกู้เพื่อชำระหนี้สินเดิมนั้น ได้รับเงินทุน
เพื่อการนี้เป็นจำนวนจำกัด ซึ่งรัฐบาลมุ่งหมายให้ ชกส.ใช้ในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เดือดร้อนถึงขนาดล้นสิทธิใน
ที่คินทำกิน ในส่วนลูกค้าตามข้อบังคับฉบับที่ ๗ โดยทั่วไป ไม่ได้เดือดร้อนถึงขนาดที่กล่าวนั้น และได้รับความ
ช่วยเหลือจาก ชกส.อยู่ตามสมควรแล้ว แต่อาจเป็นได้ว่า เมื่อ ชกส.ออกข้อบังคับฉบับที่ ๑๖ ใหญ่เงินระยะยาว
เพื่อชำระหนี้สินเดิม ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑๐ ลูกค้าตามข้อบังคับฉบับที่ ๗ อาจพยายามหาทางเงินกู้ตาม
ข้อบังคับฉบับที่ ๑๖ บาง จะทำให้ ชกส. เหลือเงินทุนสำหรับใหญ่แก่เกษตรกรผู้ตกอยู่ในอันตรายนั้นน้อยลง

ซึ่ง ธกส. คงรับผิดกรณีฐานมา จึงจำเป็นต้องกำหนดห้ามลูกค้ายกบัญชีฉบับที่ ๗ ของเงินตามบัญชีฉบับที่ ๑๖ ควย อย่างไรก็ตาม ต่อมาปรากฏว่าในบางท้องที่เกษตรกรได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติซ้ำแล้วซ้ำอีก เช่น น้ำท่วมหรือฝนแดงถึงสามปีติดต่อกัน ลูกคาในท้องที่เช่นนั้นจึงมีหนี้สินภายนอกหนักมาก ประกอบกับ ธกส. มีเงินทุนสำหรับให้กู้เพื่อชำระหนี้สินเดิมเพิ่มมากขึ้น จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมบัญชีฉบับที่ ๑๖ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๗ ตามขอ ๑๒ ทวิ ให้ลูกค้ายกบัญชีฉบับที่ ๗ กู้เงินตามบัญชีฉบับที่ ๑๖ เพื่อชำระหนี้สินอันเป็นภาระหนักไคควย แต่จำกัดเฉพาะหนี้สินอันเนื่องจากความเสียหายร้ายแรงจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติเท่านั้น

ขอย้อนไปชี้แจงกรณีตัวอย่างซึ่งที่ปรึกษาอ้างมาขึ้นต่อไปอีก ผมได้สอบถามหัวหน้าฝ่ายเงินกู้ ธกส. ซึ่งได้พิจารณาคำขอเงินเพื่อชำระหนี้สินเดิมตลอดมา ว่าได้เคยผ่านกรณีผิดปกติตามตัวอย่างซึ่งที่ปรึกษาอ้างมาขึ้นบ้างหรือไม่ หัวหน้าฝ่ายเงินกู้ได้ขอให้เจ้าหน้าที่ผู้ช่วยของตึกนี้ดูควย แล้วแจ้งว่า กรณีที่กล่าวนั้นไม่เคยมีแต่มีกรณีใกล้เคียงอยู่รายหนึ่ง คือ ลูกค้ายกบัญชีฉบับที่ ๗ ผู้หนึ่งประสงค์จะกู้เงินเพื่อชำระหนี้สินเดิมตามบัญชีฉบับที่ ๑๖ จึงขอลาออกจากลูกค้ายกบัญชีฉบับที่ ๗ ผู้จัดการสาขาได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าหนี้สินเดิมของลูกคายนั้นไม่อยู่ในลักษณะที่จะขอเงินตามบัญชีฉบับที่ ๑๖ ได้ (อาจเป็นเพราะมิได้เกิดจากเหตุอันจำเป็นก็เป็นได้) ผู้จัดการสาขาจึงยืนยันมิให้ลูกคายนั้นลาออกจากลูกค้ายกบัญชีฉบับที่ ๗ แต่ลูกค้ายกกล่าวไม่เชื่อฟัง ขอชำระหนี้เงินกู้ตามบัญชีฉบับที่ ๗ เพื่อจะขอเงินตามบัญชีฉบับที่ ๑๖ ให้จงได้ (อาจเชื่อว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากคณะกรรมการ ธกส. ก็เป็นได้)

ตามขอ ๑๒ แห่งบัญชีฉบับที่ ๑๖ มีคำชี้แจงว่า การขอเงินเพื่อชำระหนี้สินเดิมนั้น ผู้ขอต้องแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ธนาคารว่า หนี้สินเดิมนั้นเป็นภาระหนักแก่ตนโดยเกิดจากเหตุอันสุจริตและจำเป็น ทั้งการชำระหนี้ดังกล่าวจะเป็นผลให้สงวนที่ดินการ เกษตรไว้เป็นของตนต่อไปได้ ฯลฯ

ในกรณีตัวอย่างซึ่งที่ปรึกษาอ้างนั้น ใค้กำหนดว่า ข้อมงคัยมิได้ให้รายละเอียดแก่สาขา เพียงพอที่จะรู้ว่าหนี้สินประเภทใดซึ่งธนาคารจะใหญ่เงินใค้ ขอนี้ยืนยันใค้ว่า แท้จริงตามขอ ๑๒ ซึ่งอ้างในวรรคก่อนมีคำชี้แจงให้แนวไว้อย่างกว้าง ๆ พอสมควรอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม ในกรณีตัวอย่างนี้ มีข้อสงสัยในข้อเท็จจริงว่าน่าจะเป็นอย่างไรที่หัวหน้าฝ่ายเงินกู้แจ้งมา มากกว่า เพราะในการสอบถามอาจเกิดข้อคลาดเคลื่อนใค้ง่าย เช่น ลามอาจยังไม่เข้าใจการดำเนินงานสินเชื่อการ เกษตร เพียงพอใค้

(๒) ในรายงานหน้า ๒๒ ที่ปรึกษาอ้างว่าได้สัมภาษณ์เกษตรกรรายหนึ่งซึ่งขอกู้เงิน ชกส. ๕๐,๐๐๐ บาท มีรายการดังนี้

เพื่อชำระหนี้สินเดิม	๕๐,๐๐๐ บาท
เพื่อซื้อรถแทรกเตอร์ขนาดเล็กหนึ่งคัน	๑๐,๐๐๐ "

ในรายงานอ้างว่ารายนี้เป็นชาวนาที่ถี่เยี่ยม มีคุณสมบัติส่วนตัวดี มีความสามารถชำระหนี้ได้ และมีหลักประกันที่ดินดียิ่ง ชกส.อนุมัติเงินกู้เพื่อชำระหนี้สินเดิม ๕๐,๐๐๐ บาท เพิ่มขึ้นสูงตามขอขมบังคับฉบับที่ ๑๖ ส่วนการซื้อรถแทรกเตอร์จะกู้เงินตามขอขมบังคับฉบับที่ ๑๖ อีกไม่ได้ เพราะเพิ่มขึ้นสูงแห่งขอขมบังคับฉบับนั้นแล้ว เกษตรกรรายนี้จะกู้เงินระยะปานกลางตามขอขมบังคับฉบับที่ ๗ ก็ไม่ได้ เพราะสาขา ชกส.ยังมีใคเขาไปดำเนินงานตามขอขมบังคับฉบับที่ ๗ ในท้องที่ของเกษตรกรผู้นั้น

ตัวอย่างที่อ้างมานี้ มีข้อสงสัยในข้อเท็จจริง เช่นเดียวกัน เป็นต้นว่า ทั้ง ๆ ที่มีหนี้สินเดิมสะสมอยู่ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท เป็นการฟ้องตัวเองอยู่ จะว่าเป็นชาวนาที่ถี่เยี่ยมได้อย่างไร ส่วนที่ว่ามีความสามารถชำระหนี้ได้ก็นั้น ก็ยังไม่เชื่อพิสดารเพราะระยะนั้นเพิ่งจะขอกู้เงิน ยังไม่มีการชำระหนี้เงินกู้แก่ ชกส.เลย ปัญหาข้อของอยู่ที่ว่า รายนี้มีหนี้สินเดิมมากมายจนเพิ่มขึ้นสูงของเงินกู้ตามขอขมบังคับฉบับที่ ๑๖ ถ้ามีหนี้สินเดิมพอประมาณเช่นไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท ก็จะขอกู้เงินเพื่อชำระหนี้สินเดิม และเพื่อซื้อรถแทรกเตอร์อีก ๑๐,๐๐๐ บาทได้ในคำขอรูรายเดียวกันตามขอขมบังคับฉบับที่ ๑๖ นั้นเอง เพราะตามขอ ๑๒ แห่งขอขมบังคับฉบับที่ ๑๖ เปิดทางไว้ว่าในการกู้เงินเพื่อชำระหนี้สินเดิม จะกู้เงินเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตรตามที่จำเป็นควมไปด้วยก็ได้ อย่างไรก็ตามยังมีทางออกอีกทางหนึ่ง คือถ้ามีเหตุพิง เชื่อใควาผู้ขอกู้ เป็นเกษตรกรถี่เยี่ยมและมีเหตุผลเพียงพอที่จะคาดคะเนว่า จะสามารถชำระหนี้ได้ก็จริง ๆ ผู้จัดการสาขาควรรายงานผู้จัดการธนาคาร เสนอขอความเห็นชอบคณะกรรมการใหญ่เงินเกินกว่า ๕๐,๐๐๐ บาทตามขอขมบังคับฉบับที่ ๑๖ ขอ ๑๖ วรรคสอง เป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ก็ได้ ส่วนการที่สาขายังมีใคดำเนินงานสืบเชื้อตามขอขมบังคับฉบับที่ ๗ ในท้องที่ของเกษตรกรผู้นั้น อาจเป็นเพราะท้องถิ่นมีงานเกษตรน้อย สาขาจึงเลือก เขาดำเนินงานในท้องที่อื่น ๆ ซึ่งมีงานเกษตรหนาแน่นกว่า จะเห็นได้ว่า เรื่องเช่นนี้ไม่น่าจะมาตำหนิขอขมบังคับของ ชกส. ซึ่งมีข้อบกพร่องพอสมควรอยู่แล้ว ถึงจะเปลี่ยนขอขมบังคับไปอย่างไร ก็คงจะมีข้อติดขัดในแง่อื่น ๆ อยู่เช่นกัน

(๓) ในรายงานหน้า ๒๔ ที่ปรึกษาอ้างว่าได้พบว่ามีเกษตรกร ผู้มีที่ดินสองสามรายพยายามหาทางขอกู้เงิน ชกส. เพื่อชำระหนี้สินเดิม เรื่องนี้ผมได้สอบถามเจ้าหน้าที่ฝ่ายเงินกู้ ชกส. ได้ความว่าในระยะหลังนี้มีผู้ประกอบอาชีพอื่น (มิใช่อาชีพการเกษตร) บางรายขอกู้เงินเพื่อชำระหนี้สินเดิม โดยร้องเรียนทางคณะกรรมการช่วยเหลือชาวนาชาวไร่ (กชน.) คณะกรรมการที่กล่าวไคส่งเรื่องให้ ชกส. พิจารณาตามทางการ ธนาคารไคสอบสวนพิจารณาแล้ว เห็นว่าไม่ถูกต้องตามขอขมบังคับของธนาคาร จึงไม่ใหญ่เงิน และไคชี้แจงให้ กชน.ทราบทุกราย

๔. แบบพิมพ์สำหรับงานสิ้นเชื่อมีหลายแบบมากเกินไป

ในรายงานหน้า ๒๔ ที่ปรึกษาชี้ว่า แบบพิมพ์สำหรับงานสิ้นเชื่อมีหลายแบบมากเกินไป เช่นการดำเนินงานตามข้อบังคับฉบับที่ ๗ พนักงานสิ้นเชื่อต้องกรอกขอความในแบบพิมพ์ถึง ๘ แบบ

ผมขอชี้แจงว่าแบบพิมพ์เหล่านี้ ธนาคารกำหนดไว้ตามความจำเป็นที่ต้องใช้ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของมิใช่ในเรื่องการใหญ่เงินโดยเฉพาะเท่านั้น แต่จริงในการใหญ่เงินตามข้อบังคับฉบับที่ ๗ ในกรณีทั่วไป ใช้แบบพิมพ์เพียง ๓ แบบ คือ คำขอกู้ หนังสือ และหนังสือคำประกันเท่านั้น แต่ของกำหนดแบบในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้มาก เช่น ในเรื่องการรวมเกษตรกรตั้งกลุ่มลูกค้า ต้องมีแบบทะเบียนกลุ่มลูกค้าและทะเบียนลูกค้าในกลุ่ม ฯลฯ เมื่อธนาคารใหญ่เงินแก่ลูกค้าไปไคร่ระยะเวลาพอสมควรแล้ว พนักงานสิ้นเชื่อออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ก็ต้องใช้แบบตรวจสอบรายงานต่อผู้จัดการสาขา เมื่อถึงระยะที่จะให้ลูกค้าชำระหนี้เงินกู้ ก็ต้องใช้แบบใบเตือนและแบบใบรับชำระหนี้เงินกู้ ในกรณีที่ลูกค้าต้องการจำนองที่ดินเพื่อเงินใดมากขึ้น ก็ต้องใช้แบบหนังสือสัญญาจำนองและขอตกลงต่อทนายหนังสือสัญญาจำนอง เป็นต้น เหล่านี้ทำร้ายทางไป มิใช่ทำพร้อมกันในวาระเดียว แต่ต้องมีแบบที่จำเป็นไว้โดยครบถ้วน ถ้าไม่มีแบบไว้ พนักงานต้องคิดและพิมพ์ขึ้นเอง ซึ่งอาจบกรบองและใช้เวลามาก

อย่างไรก็ตาม แบบเหล่านี้เมื่อธนาคารได้กำหนดขึ้นตั้งแต่แรกแล้วยังไม่มีการปรับปรุงทำให้เพรียวลมชื้น ผมเห็นว่าธนาคารควรมอบให้ฝ่ายเงิน ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้ากองต่าง ๆ ผู้มีประสบการณ์ในงานสิ้นเชื่ออยู่แล้วร่วมกันพิจารณาทำ streamline เพื่อให้แบบพิมพ์เหล่านี้รัดกุม ดำเนินงานไคร่รวดเร็วและประหยัดคั้งขึ้น

๕. คุณสมบัติของพนักงานสิ้นเชื่อ

ที่ปรึกษาเสนอว่าพนักงานสิ้นเชื่อของ ชกส. ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรซึ่งคุณวุฒิต่าง ๆ ดังที่ปรึกษาเสนอไว้ในรายงานหน้า ๑๗ จึงจะทำงานไคร่ผลดี ผมเห็นว่า เป็นการยากที่จะคาดิใหม่หาวิทยาลัยใดจัดให้มีหลักสูตรปริญญาหรือประกาศนียบัตรซึ่งคุณวุฒิต่าง ๆ ครบถ้วนตามรายงานหน้า ๑๗ นั้น วิธีที่ ชกส. เคยทำมา คือ จัดให้พนักงานสิ้นเชื่อผู้ได้รับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรทางการ เกษตร และได้ทำงานสิ้นเชื่อมาพอสมควรแล้ว มารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมทั้งด้านวิชาการ เกษตรและด้านการแนะนำเกษตรกรให้ทำงานเกษตรไคร่ผลดีขึ้น ผมได้สอบถามหัวหน้ากองแผนงานไคร่ความว่าการฝึกอบรมดังกล่าวไคร่ผลดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ได้รับการฝึกอบรมสามารถแนะนำลูกค้าให้ทำงานเกษตรไคร่ผลดีขึ้น ผมจึงเห็นว่า ธนาคารควรดำเนินการฝึกอบรมทำนองเดียวกันต่อไปอีกตลอดจนจัดให้ผู้ได้รับการฝึกอบรมจัดทำโครงการ เป็นตัวอย่างในท้องถิ่นและติดตามไคร่โดยใกล้ชิดต่อไปด้วย

(นายจำเนียร สาระนาถ)
๑๔ มิ.ย.๑๕